

KYRKSLÄTTS KOMMUNS SKOGSPROGRAM:
BILAGOR

19.5.2025 Kommunfullmäktige

Innehållsförteckning

BILAGOR.....	3
1. VERKSAMHETSPRINCIPER.....	3
Bruks- och skötselklassificering av skogar	3
Inverkan av skogarnas klassificering på behandlingssätten	5
Beskrivning av skötselplanen och skogarnas kolbalans	5
Beskrivning av åtgärdsprogrammet	5
Förebyggande av skogsskador i kommunens skogar	6
Delaktiggörande och informering av kommuninvånarna	6
Fördelning av planeringen av skogsåtgärderna mellan kommunens myndigheter	7
Tillstånd för miljöåtgärder och trädfällning	7
Utförande av skogsåtgärder.....	7
Åtgärder efter anskaffning av nya skogslägenheter	8
2. PRINCIPERNA FÖR BEHANDLING AV SKOGARNA I UNDERHÅLLSKLASSIFICERINGEN	
RAMS 2020	9
Skogsområde för rekreation (M3).....	10
Skogar med skyddsfunktion (M4)	11
Värdeskogar och skyddsskogar (M1 & S)	12
Ekonomiskogar (M 5)	12
3. TERMINOLOGI.....	14
4. KÄLLOR	17

BILAGOR

1. VERKSAMHETSPRINCIPER

Bruks- och skötselklassificering av skogar

För att ordna och styra användningen av kommunens områden har utarbetats generalplaner samt för tätortsområdena mer detaljerade detaljplaner. Styrningen och användningsändamålet för dessa områden utgör grunden för behandlingen av skogarna som ägs av kommunen. Skogsområdena delas i enlighet med underhållsklassificeringen för grönområden RAMS 2020 in enligt följande:

Tabell 1. Underhållsklassificering RAMS 2020

RAMS 2020 huvudklass	RAMS 2020 underklass
M - Skogar	M1 - Skogar med speciella värden
M - Skogar	M2 - Närskogar
M - Skogar	M3 - Skogar för rekreation
M - Skogar	M4 - Skogar med skyddsfunktion
M - Skogar	M5 - Produktiva skogar
S - Skyddsområden	inga underklasser

Närmare skogsvårdsmål för vardera RAMS 2020-underhållsklass har presenterats här. Verksamhetsprinciperna har presenterats i stycke 1.2 i bilagan.

Tabell 2. Förklaringar till RAMS 2020-klasserna och skötselprinciperna med värden

RAMS 2020 klass	Klassens förklaring och särdrag	Skötselprincip, betonade värden
M1 Skogar med speciella värden	Värdefullt landskap, kulturtradition, mångformighetsvärde eller annat särdrag fastställt av markägaren i tätort eller utanför tätort.	Ett ekologiskt eller kulturellt mål. På områdena förbättras och upprätthålls naturens mångfald och värnas om fornminnen. På områdena kan också beaktas kunskapsmässiga värden och välfärdsvärden varmed man betonar besökarnas naturinläring och miljökunskap samt upplevelserna som objekten erbjuder till exempel i närheten av skolor.

M2 Närskogar	I närheten av bostadsområden belägna skogar som används dagligen och som reserverats för vistelse, lek, genomfart, friluftsliv, motion och socialt umgänge.	I närskogarna beaktas områdenas användningstryck och behovet av delaktighet samt växelverkan och säkerhet. Med tanke på välfärdsvärdena är trivselen väsentlig. Med tanke på de estetiska värdena medför också visualiteten och beaktande av den sina egna behov. Vyerna över skogen och från skogen uppmärksammas.
M3 Skogar för rekreation	Skogar som används för aktiviteter så som friluftsliv, utfärder, motion, bär- och svampplockning och rekreation.	På området betonas välfärdsvärden med vilka man strävar till att förbättra människors hälsa, tillfredsställelse och glädje. Rutternas och stigarnas omgivning uppmärksammas och man strävar efter att hålla risvegetationen livskraftig. Viktigt i skötseln är också estetiska värden, med vilka man skapar visuellt vackra områden. De sociala värdena framhävs och man ombesörjer säkerheten.
M4 Skogar med skyddsfunktion	Skogar placerade mellan bostadsområden och annan byggd miljö och som skyddar, förbättrar och främjar hälsa och säkerhet.	Estetiska värden med vilka man framhäver områdets visualitet och åretruntanvändning. Dessutom välfärdsvärden, enligt vilka man försöker skapa helheter som betonar skydd, hälsa och trivsel.
M5 Produktiva skogar	Skogar i huvudsakligt ekonomibruk och skogsvårdsåtgärdsomlopp som t.ex. kan utnyttjas i rekreationsanvändning.	Ekonomiska värden och ekosystemtjänster fungerar som områdenas huvudsakliga drivkraft och mål. Klimatmålen beaktas också i denna användningsklass. De sociala värdena förekommer samtidigt, dvs. man tar hand om besöksvänligheten och säkerheten i skogarna.
S Skyddsområde	Områden med skyddade naturobjekt som definierats i lag, förordning och myndigheters beslut. Klassen omfattar också objekt enligt lagen om fornminnen med omgivningar och dessutom skyddade områden som skapats med markägarens eget beslut.	Ekologiska värden som fasta punkter. På områdena försöker man huvudsakligen förbättra och bevara naturens mångfald, naturupplevelser och naturvärden. På områdena finns dessutom viktiga kulturvärden, ifall det på objektet förekommer fornminnen eller nationallandskapsobjekt. Användningstrycket och slitagens inverkan på naturvärdena bedöms.

Inverkan av skogarnas klassificering på behandlingssätten

Skötsel- och behandlingssätt av kommunägda skogar väljs enligt den RAMS 2020-klass där skogen placerats. Skogarnas placering i RAMS 2020-klasserna görs i samband med utarbetandet av naturvårdsplanen och den ses över i samband med behandlingen av åtgärdsprogrammet.

Klassificeringen är tidsbunden och den föreläggs samhällstekniska nämnden för godkännande en gång per fullmäktigeperiod.

Beskrivning av skötselplanen och skogarnas kolbalans

Grund för skötseln och hanteringen av de kommunägda skogarna är skogsvårdsplanen, som godkänns för tio år i gången. I planen presenteras de figurspecifika åtgärder som vidtas i de skogar som ägs av kommunen. I skogsvårdsplanen kan också ingå andra grönområden än skogar, t.ex. ängar.

I vårdplanen som gäller skyddsområden (RAMS 2020 underklass M1 och huvudklass S) anges mål och åtgärder för att bevara områdets natur-, landskaps- och kulturvärden.

Skyddsområdenas skötselplaner uppgörs enligt behov.

Beslut om godkännande av andra skogsvårdsplaner och naturvårdsplaner för skyddsområden fattas av samhällstekniska nämnden. Vid godkännandet av planerna iakttas 90 § i markanvändnings- och bygglagen.

De skogar som ägs av kommunen sköts ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart. Med korrekta val av trädslag för olika växtplatser samt god skogsvård genomförs samtidigt skogsvård som beaktar klimatmålen. I skogsvården beaktas också konsekvenserna för kolbalansen i trädbestånden och i marken samt bildandet av kolsänkor under den tid planen är i kraft.

I samband med godkännandet av skötselplanen bedöms dess inverkan på naturens mångfald, rekreationsanvändningen och totalekonomin.

I planen beaktas också de miljöfostringsbehoven i skolornas och daghemmens närområden.

Beskrivning av åtgärdsprogrammet

Ett årligt åtgärdsprogram för de årliga åtgärderna utarbetas vart tredje år. I åtgärdsprogrammen presenteras för samhällstekniska nämnden åtgärder enligt skötselplanen för de följande åren och/eller naturvårdsåtgärder i områden som är värdefulla för skyddet. Det årliga åtgärdsprogrammet kan genomföras smidigt i små områden.

I samband med behandlingen av åtgärdsprogrammet placeras skogsområden som kommit i kommunens ägo i underhållsklasser.

De årliga åtgärdsprogrammen godkänns av samhällstekniska nämnden. Samma nämnd behandlar redogörelsen för de åtgärder som har vidtagits i de av kommunen ägda skogarna sedan det föregående åtgärdsprogrammet godkändes.

I samband med godkännandet av åtgärdsprogrammet granskas de resultat som mätarna för biologisk mångfald, rekreationsanvändning och totalekonomi ger i anslutning till programmet. Om åtgärden inte har beaktats i beräkningen av koldioxidbalansen enligt klimatmålet, bedöms åtgärdens inverkan på klimatmålet.

Förebyggande av skogsskador i kommunens skogar

Man försöker i första hand begränsa och förhindra skogsskador. Särskild uppmärksamhet ägnas åt förekomsten av rotticka och förstörelse orsakad av barkborrar. Om det på en enskild areal uppstår ett döende trädbestånd som överstiger tröskelvärdet enligt lagen om bekämpning av skogsskador, strävar man efter att så snart som möjligt avlägsna det från skogen. För att hantera skogsskador utför man inspektioner på objekt som identifierats vara de mest riskfyllda. Dessa är bl.a.:

- Färska kalhyggen och kantskogar vid ellinjer
- Skogsvård på redan identifierade objekt som lider av rotticka samt deras näromgivning
- Redan kända grandungsobjekt på karga växtplatser vars livskraft är i fara på grund av det föränderliga klimatet.

För dessa objekt eftersträvar man följande:

- Avverkningsområdena inspekteras inom ett år och kantskogarna då behovet är uppenbart.
- På objekten försöker man genom skogsvårdsåtgärder byta ut trädslag mot lövträd och bevara lövträdsbeståndet tills risken för rotticka är liten.
- Genom skogsvårdsverksamhet utvecklas trädbeståndets struktur mot ett trädbestånd som lämpar sig för växtplatsen. Tydligt stressade träd som växer på fel växtplats avlägsnas. Alternativt strävar man efter att lämna dem som rötved när det är godtagbart med tanke på lagen om bekämpning av skogsskador, förebyggande av skador samt användningen av och säkerheten och trivseln i skogarna

Delaktiggörande och informering av kommuninvånarna

Kyrkslätts invånare och föreningar som verkar i kommunen involveras genom aktiv information i utarbetandet av skogsvårdsplanen för de skogar som kommunen äger samt naturvårdsplanerna för skyddsområden och värdeskogar. Utlåtandeversionen av skötselplanen presenteras också för kommuninvånarna vid ett möte för allmänheten.

Åsikterna och sammanställningen av dem delges nämnden.

När åtgärderna i anslutning till det årliga åtgärdsprogrammet inleds informeras invånarna och intressentgrupperna i närområdet om vilka projekt som ska genomföras. Man ökar

medvetenheten om de fördelar som skogsvården ger, såsom avverkningarnas och skogsvårdsåtgärdernas inverkan på trädbeståndets tillväxt och utveckling samt inverkan på den biologiska mångfalden. Dessutom sätts det upp skyltar på områdena om åtgärder som ska vidtas inom den närmaste framtiden och om åtgärder som vidtagits.

Fördelning av planeringen av skogsåtgärderna mellan kommunens myndigheter

För beredningen av skogsvårdsplanen för RAMS 2020 underklasser M2, M3, M4 och M5 och åtgärdsprogrammet svarar kommunens kommunaltekniska tjänster.

Då det gäller RAMS 2020-underklassen M1 och huvudklass S svarar kommunens miljövårdsenhet för naturvårds- och nyttjandeplanerna för naturskyddsområdena och för beredningen av områden som hör till skyddsprogrammen och Natura 2000-nätverket.

Innan nämnden behandlar skogsvårdsplanen och naturvårdsplanen för skyddsområdena ska utlåtande begäras om dem:

RAMS 2020 underkategorier M2, M3

miljövårdsenheten, planlägnings- och trafiksystemtjänsterna och bildnings- och fritidstjänsterna.

RAMS 2020 underkategorier M4, M5

planlägnings- och trafiksystemtjänster

RAMS 2020 underklass M1 och huvudklass S

planlägnings- och trafiksystemtjänsterna, kommunaltekniska tjänsterna och bildnings- och fritidstjänsterna.

Utlåtandena ska fogas till vårdplans- och åtgärdsprogramförslagen som ska behandlas av samhällstekniska nämnden.

Tillstånd för miljöåtgärder och trädfällning

Då avsikten är att utföra trädfällning, landskapsändrande jordbyggnadsarbete eller andra jämförbara åtgärder på detaljplaneområde eller annat område där förutsättning för trädfällning är åtgärdstillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen, begär kommunens skogsansvariga utlåtande om åtgärdstillstånd av kommunens tillståndshandläggare och söker vid behov detta tillstånd.

Utförande av skogsåtgärder

Åtgärderna enligt ett åtgärdsprogram som godkänts av samhällstekniska nämnden eller enligt en skötselplan för skydds- och värdeskogsområden genomförs antingen av kommunens egna arbetstagare eller som projekt som utförs flexibelt småområdesvis/projektvis med beaktande av

omständigheterna. För genomförandet av uppgifter som hör till skogsåtgärderna svarar underhållstjänsterna inom samhällstekniska sektorn och för genomförandet av åtgärderna inom områdena M1 och S svarar miljövårdsenheten. Åtgärder kan också vidtas med talkoarbete på lämpliga objekt.

Åtgärder efter anskaffning av nya skogslägenheter

Då kommunen skaffar nya skogslägenheter, inleds planeringsprocessen av dessa skogar inom ett år från att fastigheten officiellt övergår till kommunens ägo.

Skötselplanen för det köpta området godkänns i samband med behandlingen i samhällstekniska nämnden, och intressentgrupper hörs om den.

I samband med att planen godkänns bedöms skötselåtgärdernas inverkan på klimatmålen och de övriga målen i strategin. En noggrannare beräkning av kolbalansen produceras i samband med uppgörandet av hela kommunens skogsvårdsplan.

Invasiva främmande arter och beaktande av dem i kommunägda skogar

Definitionen omfattar sådana arter som med hjälp av människan spritt sig i naturen och vars spridning hotar naturens mångfald och eventuellt orsakar mer omfattande problem på området där de förekommer. Man försöker avlägsna sådana invasiva främmande arter och förekomster av dem då de upptäcks i kommunens skogar.

Man uppmuntrar ordnande av talko för att bekämpa de främmande arterna, varmed kommuninvånarna ombeds delta i arbetet för den inhemska naturen och dess arter.

Särskild uppmärksamhet fästs vid främmande vedväxter så som druvfläder och häggmispel.

Kommunens kolbalans och kolkompensation

Man försöker med hjälp av kalkylmässiga bedömningar beskriva dagsläget för kolbalansen i skogarna som ägs av Kyrksläatts kommun och den framtida utvecklingen av den. Grunden för uppföljningen av kolbalanssituationen är kolbalansbeskrivningen som görs med jämna mellanrum. Den görs upp utgående från den tillförlitligaste informationen och modeller som baserar sig på forskningsresultaten. Kolbalansrapporten utarbetas med beaktande av trädbeståndets och jordmånens kol, trädbeståndets tillväxt, åtgärder och effekterna av trädanvändningen.

2. PRINCIPERNA FÖR BEHANDLING AV SKOGARNA I UNDERHÅLLSKLASSIFICERINGEN RAMS 2020

Skogar som ägs av kommunen sköts på basis av de föreslagna RAMS 2020- underhållsklasserna. Vardera klassen har egna väsentliga drag och skötselmål. I enlighet med åtgärdsplanen för hållbar energi och ett hållbart klimat (SECAP-planen), som gjorts upp av kommunen, är målet också att upprätthålla och stärka kolbalansen i skogar som ägs av kommunen.

I de kommunägda skogarna följer man upp följande riktlinjer:

- Man strävar efter att bevara för naturens mångfald viktiga strukturdrag i skogarna i alla skötselklasser.
- Minimimål för mängd och kvalitet ställs upp för rötträd. Rötträdsbeståndet kartläggs som underlag för måluppställningen i samband med åtgärderna och rötträden kan lämnas kvar om de inte orsakar olägenhet för områdesanvändarnas säkerhet eller användning.
- Man ser till att svedda träd, bastanta enskilda träd, enskilda träd med exceptionell form, ädla lövträd, stora aspar, trädartade sälgar, häggar och rönнар, klibbalar och hålträd bevaras i mån av möjlighet.
- Man iakttar försiktighetsprincipen på områden där det möjligtvis förekommer arter och naturtyper som skyddas av naturvårdslagen och/eller natur- och fågeldirektiven.
- Åtgärderna utförs då marken bär och utanför fåglarnas häckningstider.

Närskogar (M2)

Närskogarna ligger i den täta bebyggelsens omedelbara närhet, främst på detaljplaneområden. Närskogen erbjuder alternativa färdrutter och dagliga friluftsmöjligheter samt är livskraftig, varierande och stimulerande. I närskogen förekommer kraftigt slitage. I detaljplanerna har tätortsskogarna anvisats t.ex. med beteckningen V eller EV (rekreationsområde, park, lekpark, närrekreationsområde, idrotts- och rekreationstjänster, ströv- och friluftsområde, badstrandsområde eller skyddsgronområde). Största delen av närskogarna är i privat ägo.

Skötselns mål

Målet med skötseln är att bevara naturens skönhet och landskapsvärden samt en mångsidig, livskraftig och flerskiftande vegetationen, samt att trygga möjligheterna till friluftsliv och miljöfostran. Man fäster särskild uppmärksamhet vid människornas säkerhet när de rör sig i skogen.

Vid behandlingen av närskogar är den allmänna principen att skogen sköts med varierande åldersstruktur så att den innehåller livskraftigt trädbestånd och buskbestånd i alla åldrar samt att man på lämpliga ställen strävar efter att lämna murket virke för att se till att det finns olika stadier av ruttnande träd.

Vid förnyandet av närskogen används luckhuggning eller motsvarande så att förnyandet görs på ett högst 0,3 hektar stort område åt gången.

Vid behandlingen av närskogar strävar man också till att bevara sällsynta och speciella typer av livsmiljöer och träd med landskapsmässigt värde. Med behandlingen strävar man efter en ljus och trivsamt skog där landskapsstrukturens särdrag framhävs. Man gynnar tall och lövträd. På lämpliga platser ökar man skogarnas mångsidighet genom att plantera t.ex. ädla lövträd. Träd som hotar människors säkerhet och stör användningen avlägsnas.

Avverkningsåtgärder utförs i närskogarna för hand eller med lätt utrustning då marken bär. Man strävar efter att föra bort fällda träd med lätt utrustning. I närskogarna avlägsnas eller flishuggs avverkningsresterna. Invånarna kan enligt provning ges tillstånd att samla hyggesavfall och döende eller kullfallna träd till ved.

På områden med för slitage känsliga livsmiljöer styrs den slitande användningen bort med bl.a. friluftsleder, täta trädbestånd och liggande träd. Skogens slitstyrka förbättras vid behov t.ex. med flistäckning, glesare trädbeståndstäthet än normalt och valet av trädarter. När slitaget eller faunan förhindrar planttillväxten strävar man efter att inhägna plantskogsområdena.

Även obebyggda bostadsområden eller områden anvisade för annat användningsändamål i detaljplanen sköts som närskog, dock så att vårdmålen stämmer överens med områdets slutliga användningsändamål. I närskogen kan finnas naturobjekt. Naturobjekten sköts i enlighet med anvisningarna för RAMS 2020-undereklass M1 och huvudklass S.

Skogsområde för rekreation (M3)

Skogsområdena för rekreation med beteckningen M, MY, MU/VL ligger på generalplans- och detaljplaneområden och är omfattande grönzoner i utkanten av bosättning och skapar utrymme i tätortsstrukturen. Frilufts- och rekreationsskogarna fungerar också i generalplanen som kommuninvånarnas frilufts- och rekreatiomsområde. På området kan det också finnas öppna naturområden såsom myrar och bergskrön.

Största delen av frilufts- och rekreationsskogarna är i privat ägo och kan användas enligt allemansrätten.

Skötselns mål

Syftet med skötseln är att bevara skogslandskapet och den ursprungliga naturen och växtligheten och det ursprungliga djurbeståndet samt att trygga möjligheterna till friluftsliv och rekreation. Särskild uppmärksamhet fästs vid risvegetationens och fältskiktets livskraft för att t.ex. möjligheterna till bärplockning ska kunna bevaras. Målet med skötseln är också trygga rekreatioms- och skidspårstrutter som kan användas under olika årstider.

Skötsel av frilufts- och rekreationsskogar

Utgångspunkten för skogsbehandlingen är att styra trädbeståndet i önskad riktning genom skötsel. Skogen sköts med varierande åldersstruktur så att det i skogsfiguren finns livskraftiga träd av olika åldrar. I skötseln strävar man efter att använda trädbevuxen skogsvård för att "skogaktigheten" ska kunna dominera skogsbilden under en längre tid. Vid förnyandet av frilufts- och rekreationsskogar används i första hand luckhuggning eller motsvarande så att förnyandet görs på ett högst 0,3 hektar stort område åt gången.

Man bör bereda sig på att förnya skogen i tillräckligt god tid så att man kan trygga naturlig förnyelse. För värnande av naturens mångfald lämnas grupper av naturvårdsträd och rötträd. På grund av svår rotröta eller annan störningssituation kan man avvika från arealen för förnyelseavverkningen på såväl detaljplane- som generalplaneområdena och man försöker välja ett mångsidigt trädurval enligt växtplatsen då man planterar skog.

Med skogsvården försöker man skapa en varierande skog som baserar sig på områdets naturförhållanden. I vården betonas landskapsstrukturens särdrag och sällsynta och speciella typer av livsmiljöer. Träd som är landskapsmässigt värdefulla bevaras.

Man strävar efter att lämna täta träd- och buskgrupper som skyddsplatser för faunan. För värnande om naturens mångfald lämnas det kvar döende och liggande träd i frilufts- och rekreationsskogarna.

Avverkningsresterna städas bort från friluftslederna och huvudstigarna samt vid behov också från de centralaste områdena. Åtgärderna utförs då marken bär, men med beaktande av fåglarnas häckningstid från våren till 31.7.

På områden med för slitage känsliga livsmiljöer styrs den slitande användningen bort med bl.a. friluftsleder, täta trädbestånd och liggande träd. Skogens slitstyrka förbättras vid behov t.ex. med flistäckning, glesare trädbeståndstäthet än normalt och valet av trädarter. Plantområdena inhägnas eller skyddas på annat sätt ifall slitage eller djur hindrar planttillväxten.

Skogsområde för rekreation kan ha naturobjekt. Naturobjekten sköts i enlighet med anvisningarna för RAMS 2020-underklass M1 och huvudklass S.

Invånarna kan ges tillstånd att samla hyggesavfall och döende eller kullfallna träd till ved.

Bostadsområden som anvisas för byggande i generalplanen men som är obebyggda, sköts som skogsområde för rekreation.

Skogar med skyddsfunktion (M4)

Skyddsskogarna ligger på randområdena till huvudleder, industriområden och vattendrag.

Skyddsskogarna fungerar som skyddszoner för att lindra buller-, damm-, vind- och föroreningsolägenheter. Rekreatiansanvändningen är liten. På området finns inte konstruktioner eller utrustning avsedda för friluftsliv. Genom området kan gå en stig eller gångväg.

Skyddsskogarna kan också strukturera tätortsstrukturen. Även största delen av skyddsskogarna ägs av andra än kommunen.

Skötselns mål

Målet för skötseln av skyddsskogar som ägs av kommunen är i allmänhet att bevara växtlighetens flerskiktighet, täckning och skyddseffekt. Utgångspunkten för behandling av skyddade skogar är att skogens skyddande inverkan blir så bra som möjligt. Buller- och dammskydd uppnås bäst med tät barrträdsväxtlighet. Med vårdåtgärder kan man förebygga att grenar försvinner, varmed skyddseffekten bättre bevaras då trädbeståndet växer.

Värdeskogar och skyddsskogar (M1 & S)

Värdeskogar och skyddsskogar ligger antingen på grundat skyddsområde eller har skyddsstatus av kommunen (M1) eller officiellt fastslaget (t.ex. Natura-objekt som inte ska bli skyddsområden). I planerna har naturobjekten i allmänhet anvisats med beteckningen SL (naturskyddsområde). En del av skyddsskogarna ägs av staten.

I skogar av olika vårdklasser kan finnas till ytan små naturobjekt med avvikande vårdmål.

Naturobjekt är skogsområden som har speciella naturskyddsvärden. Skyddsvärden behöver inte nödvändigtvis grunda sig på skogslagen eller naturvårdslagen. Det kan vara fråga om till exempel häckningsområden för fåglar, förekomst av sällsynta växter, flygekorrarnas rast- och förökningsplats eller skogar invid bäckar. Det kan också vara fråga om en åker eller ett skogsbyte som inte odlas och som har en stor betydelse som område där fåglar och många vildjur kan söka föda.

Skötselns mål

Värdeskogar och skyddade skogar behandlas specifikt. Utgångspunkten är att bevara de skyddade naturvärdena på området. Fridlysta naturskyddsområden har egna bestämmelser som ska iakttas. I vården av värde- och skyddsskogar beaktas också deras rekreatjonsbruk. Användningstrycket i områdena bedöms i skötselplanen och vid behov strävar man efter att styra användningen någon annanstans.

Ekonomiskogar (M 5)

Det primära målet för ekonomiskogarna är virkesproduktion och de sköts i enlighet därmed. Ekonomiskogarna används även som rekreatjons- och friluftsområden. I planen har ekonomiskogarna vanligen anvisats med beteckningen M (jord- och skogsbruksdominerat område). Största delen av Kyrksläotts ekonomiskogar är i privat ägo. Skogsvård av ekonomiskogar i kommunens ägo utförs i enlighet med en skogsvårdsplan som godkänts av samhällstekniska nämnden. I ekonomiskogar kan finnas naturobjekt. Naturobjekten sköts i enlighet med anvisningarna för RAMS 2020-underklass M1 och huvudklass S.

Skötselns mål

Vid behandlingen av ekonomiskogar används principerna i skogsvårdsrekommendationerna: skogarna sköts på ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt. Den främsta nyttan som en produktionsskog ger är intäkter från virkesförsäljning. Skötsel- och avverkningsåtgärder planeras främst för att producera högkvalitativt, inkomstbringande stamvirke. Skogar odlas huvudsakligen i jämn ålder, där gallringsavverkningar initialt producerar massaved och förnyringsavverkningar producerar timmer. Skogsbestånden försöker förnygras naturligt, men genom plantering kan man gynna de trädslag som passar bäst för växtplatsen.

Även i ekonomiskogar kan enskilda ståtliga och gamla träd sparas och skogarnas natur-, frilufts- och rekreatjonsvärden beaktas.

För att trygga naturens mångfald lämnas grupper av sparträd och murkna trädbestånd kvar. Enstaka träd som fällts av vinden lämnas i skogen för att murkna.

I ekonomiskogarna gynnas blandskog. På åkrar som ska planteras och under ellinjer kan man också odla ´specialträd så som julgranar och energiträ.

3. TERMINOLOGI

Energiträ

Klent virke som inte duger som grovt virke.
Exempelvis utgallringsvirke från en ung skog och grenar och toppar från gallrings- och föryngringsavverkningar.

Invasiv främmande art

Främmande art som med människans hjälp spritt sig utanför sitt naturliga utbredningsområde och som konstateras hota naturens mångfald eller anknyttande ekosystemtjänster.

Flistäckning

Flis tillverkat av virke som används t.ex. för förbättring av stigarnas hållbarhet.

Avverkningsavfall

Massa av grenar och toppar som blivit över vid avverkning.

Kolbindning Träden binder kol från atmosfären då de växer. En del av denna kol binds i växande levande träd, en del hamnar i jorden via rötterna. Det bundna kolet frigörs i atmosfären då trädet ruttnar och en del avlägsnas från skogen vid avverkning. Träråmaterialet som avlägsnats från skogen förädlas till produkter som innehåller kol. En del av de förädlade produkterna binder kol tidsmässigt längre (t.ex. sågat virke) än andra (t.ex. mjukpapper).

Koldioxidavtryck

Klimatbelastning som förorsakas av verksamhet eller tjänst, hur mycket växthusgaser det uppstår under produktens eller verksamhetens livscykel.

Kolneutral

Produkt, företag, kommun eller stat som endast producerar den mängd koldioxidutsläpp som den kan binda. Kolneutralitet avser att koldioxidavtrycket är noll under hela livscykeln.

Kolsänka

Vilken process, verksamhet eller mekanism som helst som binder koldioxid från atmosfären. Med kolsänka kan dock även hänvisas till en sänka som modifierats till kol- eller koldioxidequivallent för växthusgaser. T.ex. trädbeståndets årliga tillväxt är en kolsänka.

Kolbalans

Ändring av mängden kol i kollagret, så som skogen, per tidsenhet (t.ex. år).

Kolbalansbeskrivning

Kalkylmässig utredning som bedömer t.ex. mängden kol som skogen bundit och fluktuationerna under en viss tid eller tidsintervall med beaktande av åtgärderna.

Hinku-kommun

Kommun som anslutit sig till det år 2008 grundade nätet för pionjärer inom stävandet av klimatförändringen. Nätverket binder samman kommuner som förbundit sig till ambitiösa nedskärningar av utsläpp, företag som producerar klimatvänliga produkter och tjänster samt experter inom energi- och klimatbranschen.

Ädelt lövträd

Finland räknas sju arter till ädla lövträd: skogslind (*Tilia cordata*), skogslönn (*Acer platanoides*), skogsek (*Quercus robur*), ask (*Fraxinus excelsior*), bergalm (*Ulmus glabra*), vresalm (*Ulmus laevis*) och hassel (*Corylus avellana*).

Fortlöpande odling

Skogen förblir täckt och förnyelsen av skogen baserar sig på ett buskskikt som upprätthålls av den naturliga plantbildningen. Kontinuerlig odling eftersträvar en varierad trädbeståndsstruktur, vars underhåll sker genom gallring, plock-, luck- och kanthuggning samt fröträds- och överståndsavverkning.

Beståndsvård trädsiktvis

Vid beståndsvård trädsiktvis kan i skogens utveckling urskiljas ett skede då skogen vårdas och växer och ett skede då den förnyas. I skogsvården ligger tyngdpunkten på att vårda det växande beståndet med plantbeståndsvård och gallringsavverkningar, och till sist görs en slut- dvs. förnyelseavverkning,

Rotticka

Kallas också för rotröta. Rottickorna (släktet *Heterobasidion-tickor*) är svampar som får träfiber att ruttna och förstöras. Rottickorna sprids som

svampmycel och på färska obehandlade stubbytor under de varma årstiderna. De bevaras i jorden t.o.m. 40–50 år. Bekämpas ekologiskt med stubbehandling i samband med avverkningsen.

Barkborre

En underfamilj till stora skalbaggar vilken omfattar flera arter. Den kändaste i Finland är granbarkborren (*Ips typographus*). Den orsakar nuförtiden stora och ökande problem i gamla grandominerade skogar. I och med klimatförändringen finns det risk för att det kan uppstå två årliga livscyklar i stället för en.

Tid då marken bär

I allmänhet då marken är frusen och på fuktiga ställen vid tjäle och på sommaren vid mycket torra förhållanden.

Mångskiftande växtlighet

Bildas i skogen av träd, buskar, ris och marktäckande växter.

Fältskikt

Markytans vegetationsdel, där hö, gräs, ris och ormbunksväxter finns

Hålträd

Det finns hål i såväl levande som döda träd. Hålen är viktiga livsmiljöer för fåglar, insekter och svampar och t.o.m. däggdjur så som ekorrar, mårdar och fladdermöss. Trädarter med olika utgångspunkter är viktiga med tanke på hålträd.

Rötträd

Rötträd är dött och ruttnande virke. De uppkommer som följd av stormar, skogsbränder, sjukdomar och insektangrepp samt förändringar i omgivningens tillstånd. Rötträd kan vara ett markträd eller ett stående träd så som torrakor och högstubbar. Rötträd behövs bl.a. av svampar, skalbaggar, mossor, lavar och fåglar.

Natur- och fågeldirektivens arter

Naturdirektivet gäller arter och deras livsmiljöer som utsetts vara viktiga på EU:s område. Fågeldirektivet gäller skydd av alla i naturligt tillstånd levande fågelarter i EU. Skyddet omfattar fåglar, deras ägg, bon och livsmiljöer.

Skogsbete

Skogsområden där boskap betar och vars följder för marken, fältskiktets vegetation och trädbestånd åtminstone ställvis är tydliga.

Lagen om bekämpning av skogsskador

Lagen om bekämpning av skogsskador har stadgats för att begränsa bland annat risken för insekt- och svampskador på växande träd från virkeslager och stormskador. Lagen begränsar lagringen av barrträdsvirke sommartid i skogen och dess närhet. Utöver det flisade virket ska också forslas bort skadade barrträd från skogen, t.ex. barrträd som skadats av vind och snö för att undvika skadeinsekter.

Natura-2000

Europeiska unionens projekt med målet att stöda naturens mångfald. Projektet tryggar i EU:s naturdirektiv definierade naturtypers och arters livsmiljöer.

Nettosänka (kol)

Process, verksamhet eller mekanism som omfattar såväl utsläppskällor som sänkor och vars enhetsantals (utsläpp och minskningar) summa är negativ (minskningarna större än utsläppen). Exempelvis sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) är i sin helhet en nettosänka om dess utsläpp är mindre än minskningarna.

Svett träd

Enskilt träd med tydligt svett spår eller ärr förorsakat av eld. Ett svett träd kan t.ex. förtälja om en skogsbrand för länge sedan.

Luckhuggning

Avverkningssätt där skog avverkas på högst 0,3 hektar åt gången.

Plockhuggning

Plockhuggning är ett avverkningssätt för kontinuerlig odling, som är avsett att främja skogens naturliga förnyelse. Vid plockhuggning avlägsnas de största träden i skogsbeståndet, det görs plats för mindre livskraftiga träd och ökas växtutrymme för nya plantor i fältskiktet. Tidigare kallades metoden blädning.

Total årlig kalkylerad trädmängd

Årlig platsspecifik uppgift om trädbestandets volym som räknats ut på basis av den nyaste och uppdaterade informationen. Meddelas som volym för varje år med enheten m³/år. Grund för beskrivningen är terrängbekräftad figurspecifik växtplats och trädbeståndsuppgift som samlats i skogsvårdsplanen.

RAMS 2020

Underhållsklassificering som skapats för grönområden 2020. Ämnad att användas riksomfattande.

SECAP-planen

Förkortning av termen Sustainable Energy and Climate Action Plan.

Mer information finns på https://kyrklatt.fi/wp-content/uploads/files/60dc0f60c9105845b90006b2/Kirkkonummen_kest_v_n_energian_ja_ilmaston_toimin_tasuunnitelma_SECAP_.pdf

Vindfälla

Träd eller trädgrupp som fällts av vind. Vid vindfällerna bör man försäkra sig om att mängden färskt dött virke inte överskrider de i lagen om bekämpning av skogsskador tillåtna övre gränserna som fastställts hektarvis för barrträdsarter.

Föryngringsyta

Uppstår som följd av skogsfigurens sluthuggning, dvs. förnyelseavverkning. På området utförs en skogsvårdsförnyelsekedja, med vilken man säkerställer uppkomsten av en ny trädgeneration.

Skogsvårdsplan

Görs upp vart tionde år för skogsområdena skogsfigurveis: inkluderar trädbestandets mängd per trädslag, mark, anvisningar för avverknings- och skötselåtgärder, kartor och sammandrag för hela skogsegendomens del. Grunden för dessa åtgärder för skogsskötsel och användning är värderingar och mål. Planen stöder sig på den figurspecifika informationen som säkerställts i terrängen: varje figurs växtplats- och trädbeståndsuppgifter har insamlats och bekräftats i terrängen.

Omloppstid

Skogsbestandets livslängd från grundandet (från frö/planta) till förnyelseavverkning.

Beståndsvårdande avverkning (gallring)

Avverkning som delvis avlägsnar träd under skogsbestandets omloppstid för att uppnå ett värdefullt slutligt skogsbestånd.

Förnyelseavverkning

Avverkning som sker i slutet av skogsbestandets omloppstid före grundande av en ny trädgeneration antingen på naturlig väg genom att lämna fröträd eller genom att plantera plantor.

4. KÄLLOR

Kyrksläotts kommunstrategi för åren 2024–2030:

<https://kyrkslatt.fi/kommunstrategi/> (10.6.2024)

Kyrksläotts kommunstrategi:

https://kyrkslatt.fi/wp-content/uploads/files/62022f5bc91058c346000309/Kommunstrategi_2022-2023.pdf
https://kyrkslatt.fi/wp-content/uploads/files/62022f5bc91058c346000309/Kommunstrategi_2022-2023.pdf (19.2.24)

Klimatneutralt Nyland 2030:

<https://uudenmaanliitto.fi/sv/klimatarbete/klimatneutralt-nyland-2030/> (19.2.24)

SECAP Kyrkslätt:

https://kirkkonummi.fi/wp-content/uploads/files/60dc0f60c9105845b90006b2/Kirkkonummen_kest_v_n_energian_ja_ilmaston_toimintasuunnitelmaSECAP_.pdf (19.2.24)

Covenant of Mayor:

<https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/home> (19.2.24)

Samhälleligt åtagande för hållbar utveckling:

<https://kestavakehitys.fi/sv/samhalleligt-atagande> (19.2.24)

Hinku-nätverket:

<https://www.hiilineutraalisuomi.fi/sv-FI> (19.2.24)

RAMS-skötselassificering:

<https://www.vyl.fi/ohjeet/kunnossapitoluokitus/> (19.2.24)

CO2-rapport 2023 Kyrkslätt:

<https://kirkkonummi.oncloudos.com/kokous/20231378-3-89016.PDF> (19.2.24)

Lagen om bekämpning av skogsskador (1087/2013)

Naturvårdslagen (09/2023)

Markanvändnings- och bygglagen (132/1999)

Skogslagen (1093/1996)

Fornminneslagen (295/1963)

Lagen om friluftsliv (606/1973)

Vattenlagen (587/2011)

Statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog (1308/2013)

Statsrådets förordning om bekämpning av rotticka (264/2016)

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om åtgärder som utgör alternativ till borttransport av virke och om anmälan om egenkontroll (6/2014)

Rekommendationer för skogsvård:

<https://metsanhoidonsuosituksset.fi/sv> (19.2.24)

